

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

14. maj 2024

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Internationalt udlændingesamarbejde
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Miriam Møller

Tel. 61 98 34 84
Mail mmo@uim.dk

Sags nr. 2024 - 77
Akt-id 2706088

Samlenotat

Vedrørende de sager under Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort, der behandles på indenrigsdelen af rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. og 14. juni 2024.

Dagsordenspunkt Side

Dagsordenspunkt 16. Schengenområdet generelle til- s. 3
stand:

- a) Schengenstatusrapport fra Kommissionen 2024
- b) Prioriteter for Schengen-cyklus 2024-2025

= Udveksling af synspunkter og vedtagelse

KOM dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 17. Schengenerklæring s. 6

= Vedtagelse

KOM dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 18. Fremtiden for EU's visumpolitik s. 8

= Udveksling af synspunkter

KOM dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 19. Implementering af interoperabilitet s. 11

= Status

KOM dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 20. Migrations- og asyldagten: implementering s. 15

- a) Opfølgning fra formandskabet
- b) Fælles plan for gennemførelse af pagten

= *Status*

KOM dokument foreligger ikke

Dagsordenspunkt 16. Schengenrådets generelle tilstand: a) Kommissionens Schengenstatusrapport for 2024 og b) prioriteter for Schengencyklus 2024-2025

= Udveksling af synspunkter

KOM dokument foreligger ikke

Revideret notat. Ændringer er markeret med en streg i margin.

1. Resumé

Formandskabet lægger op til en overordnet drøftelse af Schengenrådets generelle tilstand, bl.a. med udgangspunkt i en præsentation fra Kommissionen af Schengenstatusrapporten for 2024. Efterfulgt af dette forventes det, at formandskabet vil lægge op til en vedtagelse af prioriteter for Schengencyklus 2024-2025 med fokus på at styrke de ydre grænser, effektivisere tilbagesendelsessystemer i EU og øge den indre sikkerhed gennem forbedret politisamarbejde, for at sikre fri bevægelighed i et Schengenområde uden interne grænsekontrol. Fra dansk side støttes generelt målsætningen om mere politisk styring af Schengensamarbejdet gennem drøftelser i Schengenrådet, herunder drøftelser af Schengenrådets aktuelle funktion og prioriteter. Regeringen forventer at støtte de tre prioriteter for Schengencyklus 2024-2025. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet eller gældende dansk ret, og sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Der blev i første halvdel af 2022 opnået opbakning i Rådet til at betegne den del af rådsmødet for retlige og indre anliggender, der behandler Schengenrelaterede sager, for Schengenrådet (Schengen Council). Formålet var at øge politisk fokus på og styring af Schengensamarbejdet. Med den såkaldte Schengenstatusrapport fra maj 2022 har Kommissionen samtidig lanceret et koncept med etårige såkaldte Schengencyklusser, hvor der hvert år opstilles prioriteter for Schengensamarbejdet. Der har været afholdt møder i Schengenrådet ved alle rådsmøderne for retlige og indre anliggender siden marts 2022

Kommissionen har også i foråret 2023 udsendt en Schengenstatusrapport. Rådet vedtog på baggrund heraf ved rådsmødet i juni 2023 ikke-bindende prioriteter for Schengencyklus 2023-2024.

3. Formål og indhold

Det forventes, at det belgiske formandskab vil strukturere drøftelsen af Schengenrådets generelle tilstand på baggrund af Schengenstatusrapporten for 2024, som Kommissionen vedtog den 16. april 2024. Rapporten fremhæver betydelige fremskridt både på lovgivnings- og operationelt niveau. Den påpeger dog også det fortsatte behov for Schengenrådets arbejde med bl.a. at sikre en rettidig implementering

af de nye Schengen-retsakter, ophævelser af intern grænsekontrol ved landegrænserne til Bulgarien og Rumænien i forlængelse af Rådets afgørelsen fra 30. december 2023 om den fulde anvendelse af Schengenreglerne i de to lande, styrkelse af forvaltningen af de ydre grænser, opbygning af et effektivt EU-tilbagesendelsessystem og styrkelse af politisamarbejdet for at sikre den interne sikkerhed i Schengenområdet.

I Schengenstatusrapporten beskrives det også, at Kommissionens Schengenkoordinator siden oktober 2023 har været i tæt dialog med de medlemslande, der midlertidigt har genindført grænsekontrol i flere på hinanden følgende perioder. Som følge af denne konsultationsproces har Kommissionen i november 2023 vedtaget henstillinger med henblik på at styrke politisamarbejdet blandt medlemsstater, der midlertidigt har genindført grænsekontrol ved indre grænser for at imødegå de sikkerhedstrusler, der er årsag til grænsekontrollen. Ligeledes har Kommissionen udarbejdet en rapport som bilag til Schengenstatusrapporten for 2024 på baggrund af denne konsultationsproces, hvor de midlertidigt genindførte grænsekontroller, herunder i Danmark, beskrives.

For første gang har Kommissionen også fremsat et forslag til en rådshenstilling for den næste Schengencyklus på baggrund af Schengenstatusrapporten.

Den 18.-19. april 2024 afholdt det belgiske formandskab det første møde for Schengen Senior Officials. På dette møde fremlagde Kommissionen forslaget om rådshenstillinger vedrørende prioriterede indsatsområder i Schengenområdet for Schengencyklus 2024-2025.

Det er imidlertid forventningen, at det belgiske formandskab ikke vil gå videre med Kommissionens forslag til rådshenstilling. I stedet ventes formandskabet at søge opbakning til følgende tre prioriteter for den næste Schengencyklus 2024-2025:

1. Styrkelse af de ydre grænser samtidig med forbedring af digitaliseringen af procedurer og systemer. Fokus skal være på effektiv implementering af vedtaget lovgivning og strategier, herunder Schengen-retsakterne i migrations- og asylpagten samt strategier for europæisk integreret grænseforvaltning. Derudover skal der lægges vægt på forbedret samarbejde med tredjelande gennem bilaterale og regionale initiativer, statusaftaler og strategiske partnerskaber. Medlemslandene skal også sikre rettidig idriftsættelse af EU's kommende Ind- og Udrejsesystem (EES) og system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS), og en effektiv anvendelse af eksisterende databaser ved de ydre grænser, såsom Schengeninformationssystemet (SIS) og Visuminformationssystemet (VIS).
2. Øge effektiviteten af tilbagesendelsessystemerne gennem effektiv implementering af vedtaget lovgivning og strategier vedrørende tilbagesendelse. De operationelle prioriteter skal blandt andet omfatte opsætning og opdatering af effektive, digitaliserede nationale sagsstyringssystemer for tilbagesendelse. Derudover skal fokus være på at øge antallet af tilbagesendelser

ved at indgive flere tilbagetagelsesansøgninger til tredjelande, især til dem, der har forbedret deres samarbejde om tilbagesendelse som følge af visaføranstaltninger.

3. Øge den indre sikkerhed gennem forbedret politisamarbejde, for at sikre fri bevægelighed i et Schengenområde uden intern grænsekontrol.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, herunder statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været forelagt Specialudvalget for Asyl- og Indvandringssamarbejde (SPAIS) den 23. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter målsætningen om mere politisk styring af Schengensamarbejdet, herunder drøftelser af Schengenområdets aktuelle funktion i Rådet. Regeringen forventer at støtte de tre prioriteter for næste Schengencyklus.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev den 24. februar 2022 orienteret om oprettelsen af Schengenrådet inden for rammerne af rådsmødeformatet (retlige og indre anliggender). Udvalget er tillige blevet orienteret i forbindelse med de planlagte drøftelser af Schengenområdets generelle tilstand på rådsmøderne den 9.-10. juni 2022, den 13.-14. oktober 2022, den 8.-9. december 2022, den 9.-10. marts 2023, den 8.-9. juni 2023, den 19.-20. oktober 2023, den 4.-5. december 2023 og den 4. og 5. marts 2024.

Dagsordenspunkt 17. Schengenerklæring

= Vedtagelse

KOM dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Det belgiske formandskab har i anledning af 40-året for Schengenaftalen fra 1985 foreslået en fælles politisk erklæring vedrørende Schengenområdet fremtid. Regeringen forventer at støtte erklæringen. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet eller gældende dansk ret, og sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Belgien, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene og Tyskland indgik d. 14. juni 1985 den såkaldte Schengenaftale. Med aftalen enedes landene om gradvist at ophæve kontrollen ved de fælles grænser og indføre fri bevægelighed.

Schengenkonventionen fra 1990 supplerer Schengenaftalen og fastlægger betingelser og garantier for oprettelsen af et område uden indre grænsekontrol. Den blev indgået af de samme fem lande den 19. juni 1990 og trådte i kraft i 1995. Aftalen og konventionen samt de tilhørende aftaler og retsregler udgør tilsammen Schengenreglerne, der har været en integreret del af EU's ramme siden 1999, og som er blevet en del af EU-lovgivningen.

Danmark deltager i Schengensamarbejdet på et mellemstatsligt grundlag i medfør af artikel 4 i Protokol nr. 22 om Danmarks stilling (den såkaldte Schengentechniklitet).

3. Formål og indhold

I anledning af, at det i juni 2025 er 40 år siden, at Schengenaftalen blev underskrevet har det belgiske formandskab foreslået en fælles politisk erklæring vedrørende Schengenområdet fremtid.

Erklæringen forventes at indeholde punkter med følgende indhold:

- Medlemslandene vil fokusere på borgernes frihed og sikkerhed samt beskyttelse af menneskerettigheder og retsstatsprincipper.
- Medlemslandene vil sikre øget koordination og samarbejde for et velfungerende Schengen-område.
- Gensidig tillid blandt medlemslandene vil være et centralt element i Schengen-samarbejdet.

- Medlemslandene vil sikre fri bevægelighed i Schengenområdet ved kun at genindføre interne grænsekontroller som en sidste udvej.
- Medlemslandene vil forbedre den interne sikkerhed gennem udvikling og anvendelse af nye teknologier.
- Medlemslandene vil arbejde for et åbent og attraktivt Schengenområde ved at sikre effektiv adgang for lovlig migration.
- Medlemslandene vil forbedre den eksterne grænseforvaltning med en fuldt interoperabel IT-struktur, der overholder grundlæggende rettigheder.
- Medlemslandene vil arbejde for hurtig og effektiv tilbagesendelse af personer uden opholdstilladelse.
- Medlemslandene vil udvikle strategiske grænse- og sikkerhedspartnerskaber med nabolande og andre lande for at styrke EU's modstandskraft.
- Medlemslandene vil effektivt implementere ny vedtaget lovgivning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, herunder statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 23. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at kunne støtte Schengenerklæringen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 18. Konklusioner om fremtiden for EU's visumpolitik

= Udveksling af synspunkter

KOM dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet ventes at fremlægge rådskonklusioner om fremtidens visumpolitik for EU for at give politisk retning for den nye Kommissionen. Det er forventningen, at konklusionerne vil have fokus på bl.a. at forebygge og forhindre misbrug af visum ved brug af visumsuspensionsmekanismen, visuminformationssystemet (VIS), udnyttelsen af visumkodeks' artikel 25a vedr. visumtiltag ved tredjelandes manglende samarbejde om tilbagetagelse af irregulære migranter. Det er ligeledes forventningen, at konklusionerne vil have fokus på visumliberalisering over for tredjelande. Regeringen venter at kunne støtte konklusionerne for fremtidens visumpolitik i EU. Sagen rejser ikke spørgsmål i forhold til nærhedsprincippet eller gældende dansk ret, og sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Over 20 procent af alle asylansøgninger i EU kommer fra personer fra visumfrie lande, hvilket lægger et betydeligt pres på medlemsstaternes asylsystemer. Som følge heraf har det belgiske formandskab fremført et behov for en øget strategisk tilgang til EU's visumpolitik.

Kommissionen fremsatte den 19. oktober 2023 et forslag om revision af den såkaldte visumsuspensionsmekanismen, som kan bringes i anvendelse med henblik på midlertidig suspendering af visumfritagelsen for et visumfrit tredjeland. Med forslaget udvides de grunde, der skal foreligge, for at suspensionsmekanismen kan aktiveres, ligesom der indføres en større fleksibilitet i forhold til vurderingen af, hvornår de omstændigheder, der kan aktivere suspensionsmekanismen, foreligger. Denne revidering anses som et centralt værktøj til at løse potentielle problemer med visumfrie lande. Der er dog også enighed om, at mekanismen kun bør udløses som en sidste udvej, og at forebyggelse af misbrug vil være afgørende.

For visuminformationssystemet (VIS) gælder et ønske om at adressere den manglende informationsdeling særligt i den situation, hvor en person har fået visum og derefter har indgivet en asylansøgning. Det forventes, at man med udrulningen af IT-systemerne vedr. interoperabilitet og den nye Eurodac-forordning i højere grad vil kunne indsamle det nødvendige statistiske data for at afhjælpe dette.

I henhold til visumkodeksens artikel 25a, stk. 2, som blev indført i februar 2020, vurderer Kommissionen regelmæssigt tredjelandes samarbejde om tilbagetagelse og fremlægger mindst en gang om året sin vurdering for Rådet. På grundlag af denne vurdering vil Kommissionen kunne konkludere, om et tredjeland ikke samarbejder tilstrækkeligt. I tilfælde af utilstrækkeligt samarbejde skal Kommissionen i overensstemmelse med visumkodeksens artikel 25a, stk. 5, litra a, forelægge et forslag til Rådets gennemførelsesafgørelse om suspension af anvendelsen af visse bestemmelser i visumkodeksen på det berørte tredjelandssstatsborgere.

EU's visumforordning fastlægger, hvilke tredjelandssstatsborgere der skal være i besiddelse visum ved indrejse til Schengenområdet. En dialog om visumliberalisering er en proces, hvor Kommissionen forhandler med det pågældende tredjeland om visumfrihed for kortidsvisum til EU på baggrund af en fastsat køreplan, der indeholder en række mål ('benchmarks'), som tredjelandet vil skulle opfylde for at opnå visumliberalisering. Disse køreplaner kan indeholde en omfattende liste over diverse reformer, som tredjelandet skal gennemføre for at blive meddelt visumfrihed, f.eks. på områderne tilbagetagelse, dokumentssikkerhed, grænse- og migrationsforvaltning, asylpolitik, bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption, grundlæggende rettigheder m.v. Visumliberaliseringsdrøftelserne kan således benyttes som en løftestang til at få tredjelandet til at ændre på forhold, som kunne være problematiske ift. til at indrømme fuld visumfritagelse for landets statsborgere.

3. Formål og indhold

Det forventes, at rådskonklusionerne for fremtidens visumpolitik i EU præsenteres på rådsmødet med henblik på efterfølgende udveksling af synspunkter. Formålet med konklusionerne forventes at samle input til den næste Kommission med konkrete retningslinjer og ideer for de kommende år på området for visumpolitik i EU, herunder hvordan man på denne ene side kan håndtere og forebygge udfordringer forbundet misbrug af visum, og på den anden side hvordan visum liberalisering kan bruges i dialogen med tredjelande.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Indholdet kan dog senere blive udmøntet i konkrete retsakter, der kan medføre økonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en særskilt vurdering af dette ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

8. Høring

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 23. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdning til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forventer at kunne støtte rådskonklusioner om fremtidens visumpolitik.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om konklusionerne for EU's fremtidige visumpolitik har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 19. Implementering af interoperabilitet

= Status

KOM dokument foreligger ikke

Revideret notat. Ændringer er markeret med en streg i margin.

1. Resumé

Status på gennemførelse af interoperabilitet (implementering af retsakter vedr. it-systemer for visum, grænsekontrol og indre sikkerhed), herunder status for idriftsættelsen af det europæiske ind- og udrejsesystem (EES) i efteråret, forventes på dagsordenen for rådsmødet. Det forventes, at Kommissionen og/eller eu-LISA vil orientere om den generelle status efterfulgt af en udveksling af synspunkter. Danmark følger EU's gennemførelsesplaner for interoperabilitet. Sagen giver ikke anledning til at redegøre for nærhedsprincippet eller retsforbeholdet og giver ikke anledning til at redegøre for gældende ret og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Betegnelsen interoperabilitet dækker over, at medlemslandene, eu-LISA (Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed), Den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex) og Kommissionen aktuelt implementerer en række forordninger om større EU it-systemer på området for visum, grænsekontrol og indre sikkerhed. Implementeringen vedrører EES (et nyt system til elektronisk ind- og udrejsekontrol), ETIAS (et nyt system for rejsetilladelser til visumfri tredjelandstatsborgere forud for indrejse i Schengenområdet), ændringer til det eksisterende system VIS (Visuminformationssystemet) og SIS (Schengeninformationssystemet) samt ændringer til det eksisterende Eurodac (fingeraftrykssystemet for asylansøgere til understøttelse af Dublin-proceduren). Endvidere omfatter implementeringen også et nyt system for interoperabilitet (dvs. samkørsel af oplysninger med henblik på kontrol og verifikation af identitetsoplysninger) mellem ovenstående it-systemer samt et nyt system til udveksling af oplysninger om domstolsafgørelser vedrørende tredjelandstatsborgere (ECRIS-TCN), som Danmark – i modsætning til de øvrige systemer – ikke deltager i pga. retsforbeholdet.

Implementeringen har også omfattet ændringer til det eksisterende system SIS (Schengeninformationssystemet). Det ændrede system blev taget i drift i marts 2023.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. december 2020 orienterede Kommissionen om behov for at revidere tidsplanen pga. forsinkelser i implementeringen af EES. Der har senere vist sig et yderligere behov for justeringer i tidsplanen pga. forsinkelser i implementeringen af systemerne. I forbindelse med det uformelle

rådsmøde (retlige og indre anliggender) i juli 2022 præsenterede Kommissionen endnu en ny tidsplan, som mødte opbakning blandt medlemsstaterne.

Det blev på rådsmøde (retlige og indre anliggender) i marts 2023 konstateret, at tidsfristen for EES i medio maj 2023 ikke længere var realistisk. Man blev derfor enige om at drøfte en ny samlet tidsplan på rådsmødet i juni 2023.

På rådsmøde (retlige og indre anliggender) i juni 2023 gav eu-LISA en status for arbejdet med udarbejdelsen af en ny samlet tidsplan, herunder at en revideret plan forventedes forelagt på rådsmødet i oktober 2023.

På rådsmøde (retlige og indre anliggender) i oktober 2023 fremlagde eu-LISA en ny køreplan til godkendelse. Det fremgår af køreplanen, at EES vil kunne idriftsættes i anden halvdel af 2024, at ETIAS skal træde i kraft i første halvår af 2025, at ECRIS forventes at være klar i medio 2025, og at det samlede system for interoperabilitet skal færdiggøres i andet halvår af 2026. Køreplanen blev vedtaget på rådsmødet.

Forordningerne om EES, ETIAS, ændringerne til SIS og VIS samt den nye interoperabilitet udgør en udbygning af Schengenreglerne, som Danmark har tilsluttet sig på mellemstatsligt grundlag i medfør af Protokollen om Danmarks stilling artikel 4.

For omarbejdningen af Eurodac-forordningen, som Danmark har tiltrådt på mellemstatsligt grundlag i medfør af parallelaftalen, vil Danmark imidlertid inden 30 dage skulle give Kommissionen meddelelse om, hvorvidt Danmark ønsker at gennemføre indholdet af ændringerne i dansk ret.

3. Formål og indhold

Det forventes, at Kommissionen og/eller eu-LISA vil orientere om status på arbejdet med den nye tidsplan, som blev vedtaget i oktober 2023 og desuden give en status på arbejdet omkring den forventede idriftsættelse af EES i efteråret 2024.

Der er i Danmark etableret et tværministerielt program for en samlet koordineret udvikling og gennemførelse af Schengen it-systemerne på nær ECRIS TCN, der er omfattet af forbeholdet. Programmet omfatter pt. de to retsakter vedrørende EES og ETIAS samt etablering af interoperabilitet og ændringer til SIS og VIS.

Justitsministeriet, Rigspolitiet, Udenrigsministeriet, Finansministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet med tilhørende institutioner deltager i programmet. Da forordningsforslaget om ændring af Eurodac er vedtaget, forventes dette også inkluderet i programmet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, herunder samfunds-, erhvervsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Høring

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandringssamarbejde (SPAIS) den 23. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til et stærkt fokus på korrekt og rettidig, men også forsvarlig implementering af forordningerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der sker en korrekt og rettidig, men også forsvarlig implementering af forordningerne på såvel EU-plan som i samtlige medlemsstater, da det er af betydning for bl.a. effektiv kontrol med EU's ydre grænser og migration.

I lyset af omfanget af EU-sager, der kan have betydelige økonomiske konsekvenser, og at der for visse sager er meget kort tid til at fastlægge en regeringsholdning, fx ved delegerede eller implementerende retsakter, vurderes det centralt, at det løbende, aktive arbejde for at minimere negative økonomiske konsekvenser fortsættes og intensiveres – samt at der tilstræbes tidligere forelæggelser for regeringen af omkostningstunge eller politiske sager.

Det vurderes centralt, at der også arbejdes for mere strukturelle løsninger i EU-regi, herunder et øget politisk fokus i Kommissionen og øvrige EU-institutioner på udfordringer ifm. implementeringen af EU-retsakter og de nationale omkostninger herved. Det er vurderingen, at dette ikke er tilfældet i dag i alle sager, herunder i lyset af, at implementering af de af Kommissionen foreslåede tiltag henhører under medlemslandenes kompetence.

Der er derfor lagt op til, at der fremadrettet skal stilles krav om tidligere og bedre konsekvensvurderinger med information om de økonomiske konsekvenser på medlemsstatsniveau samt krav om opdaterede konsekvensvurderinger, når retsakter ændres væsentligt under forhandlingerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af de to forordninger om interoperabilitet har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalgt den 2. marts 2018, den 4. oktober 2019,

den 29. november 2019, den 26. maj 2020, den 8. december 2020, den 6. oktober 2022, den 23. januar 2023 og den 3. marts 2023.

Sagen om status for implementering af EES og ETIAS i kontekst af interoperabilitet og status for interoperabilitet har været forelagt Europaudvalget til orientering den 3. juni 2021, den 2. december 2021, 13. oktober 2023 og 1. marts 2024.

Dagsordenspunkt 20. Migrations- og asylpagten: implementering

- a) Opfølgning fra formandskabet
- b) Fælles plan for gennemførelse af pagten

= Status

KOM dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Det forventes, at det belgiske formandskab på rådsmødet den 13. juni 2024 vil give en status over arbejdet med implementeringen af migrations- og asylpagten siden vedtagelsen. Det forventes yderligere, at Kommissionen vil præsentere en fælles EU implementeringsplan med en køreplan, der skal sikre fremdrift for implementering af retsakterne under migrations- og asylpagten i løbet af den toårige implementeringsperiode. Regeringen hilser vedtagelsen af migration- og asylpagten velkommen og støtter op om den igangværende implementeringsproces. Regeringen støtter udarbejdelsen af nationale implementeringsplaner samt en fælles EU implementeringsplan. Sagen giver ikke i sig selv anledning til at redegøre for nærhedsprincippet, retsforbeholdet eller gældende ret og har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

EU's Migrations- og asylpagt (Pagten) blev endeligt vedtaget den 14. maj 2024. Pagten indeholder en række retsakter på asyl- og migrationsområdet, der overordnet har til formål at reformere og forbedre det europæiske asylsystem.

Retsakterne træder i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-Tidende og finder anvendelse to år efter retsakternes ikrafttræden.

Kommissionen har påbegyndt forberedelserne af implementering og operationalisering af Pagten. Kommissionen har blandt andet igangsat arbejdet med udviklingen af skabeloner for nationale implementeringsplaner, der skal sikre, at medlemslandene er tilstrækkeligt forberedte, når Pagtens retsakter finder anvendelse. Det er planen, at de nationale implementeringsplaner, skal foreligge seks måneder efter Pagtens ikrafttræden. Derudover vil der blive udviklet en fælles EU implementeringsplan (Common Implementation Plan, CIP) i tæt samarbejde med medlemslandene.

Danmark er på grund af retsforbeholdet ikke omfattet af retsakterne under Pagten. Danmark kan dog på mellemstatsligt grundlag tilslutte sig de retsakter (eller dele heraf), der udgør en udbygning af Schengenreglerne, eller som er omfattet af den eksisterende parallelaftale mellem det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet i Danmark eller en anden EU-medlemsstat, og om "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublin-konventionen (Parallelaftalen om Dublin og Eurodac). Disse retsakter gennemgås i det følgende.

For så vidt angår forordning om asylforvaltning og migrationsstyring¹ (AMMR), der er omfattet af retsforbeholdet, vil Danmark på baggrund af den eksisterende parallelaftale om Dublin og Eurodac meddele Kommissionen, at Danmark ønsker at gennemføre de dele af AMMR-forordningen, som falder inden for parallelaftalen om Dublin og Eurodac.

For så vidt angår forordning om Eurodac til sammenligning af biometriske oplysninger², som er omfattet af retsforbeholdet, vil Danmark på baggrund af den eksisterende parallelaftale om Dublin og Eurodac meddele Kommissionen, at Danmark ønsker at gennemføre forordningen.

For så vidt angår forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på asyl- og migrationsområdet,³ som ligeledes er omfattet af retsforbeholdet, vil Danmark på baggrund af den eksisterende parallelaftale om Dublin og Eurodac meddele Kommissionen, at Danmark ønsker at gennemføre de dele af krisehåndteringsforordningen, som falder inden for parallelaftalen om Dublin og Eurodac.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1351 af 14. maj 2024 om asylforvaltning og migrationsstyring, om ændring af forordning (EU) 2021/1147 og (EU) 2021/1060 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 604/2013.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1358 af 14. maj 2024 om oprettelse af »Eurodac« til sammenligning af biometriske oplysninger med henblik på effektiv anvendelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1351 og (EU) 2024/1350 og Rådets direktiv 2001/55/EF og på identificering af tredjelandsstatsborgere og statsløse med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodacoplysninger med henblik på retshåndhævelse, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/818 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1359 af 14. maj 2024 om håndtering af krisesituationer og force majeure på migrations- og asylområdet og om ændring af forordning (EU) 2021/1147.

Forordningen om screening af tredjelandsborgere ved de ydre grænser⁴ og forordningen om indførelse af en tilbagesendelsesprocedure ved grænserne⁵, der er omfattet af retsforbeholdet, udgør disse en udbygning af Schengenreglerne, og Danmark vil derfor i henhold til artikel 4 i protokollen om Danmarks stilling inden seks måneder efter Rådets vedtagelse træffe afgørelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre forordningerne i dansk ret. Ved dansk tilslutning skabes en mellemstatslig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater og associerede Schengenlande, der er bundet af forordningerne.

Fsva. forordningen om indførelse af en tilbagesendelsesprocedure ved grænserne, er Danmark ikke forpligtet til at indføre en grænsetilbagesendelsesprocedure medmindre Danmark på et tidspunkt skulle vælge at indføre en grænseasylprocedure efter nationale regler, der svarer til den nye obligatoriske grænseprocedure for asyl på EU-niveau efter den nye asylprocedureforordning fra pagten, som vil kunne danne grundlag for en efterfølgende grænseprocedure for tilbagesendelse. Asylprocedureforordningen, herunder den nye asylgrænseprocedure er omfattet af det danske retsforbehold.

3. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen forventes at være en status fra formandskabet over afholdte aktiviteter under belgisk formandskab fsva. migration og asylpagtens implementering, herunder ministerkonferencen i slutningen af april 2024, samt Kommissionens og agenturernes arbejde, herunder støtten til medlemsstaterne vedrørende de nationale implementeringsplaner. Det forventes yderligere, at Kommissionen vil præsentere en fælles EU implementeringsplan. Formålet med den fælles implementeringsplan er at tilvejebringe en plan for, hvilke tiltag i forhold til infrastruktur, ressourcer og udstyr, der skal være på plads for, at migrations- og asylpagten kan tages i anvendelse efter udløbet af den toårige implementeringsperiode. Den fælles EU implementeringsplan forventes også at indeholde en køreplan, som blandt andet har til formål at sikre en kontinuerlig balance mellem solidaritet og ansvar under hele implementeringsforløbet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1356 af 14. maj 2024 om indførelse af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 og (EU) 2019/817.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1349 af 14. maj 2024 om indførelse af en grænseprocedure for tilbagesendelse og om ændring af forordning (EU) 2021/1148.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, herunder statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Indholdet i drøftelsen kan dog senere blive udmøntet i konkrete retsakter, der kan medføre økonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en særskilt vurdering af dette ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

8. Høring

Sagen har senest været forelagt Specialudvalget for asyl- og indvandrings-samarbejde (SPAIS) den 23. maj 2024.

Hertil har DRC Dansk flygtningehjælp haft følgende bemærkninger:

”DRC Dansk Flygtningehjælp er grundlæggende bekymret for de konsekvenser, som EU’s migrations- og asylpagt vil have for flygtninges mulighed for at opnå beskyttelse i EU. Det er derfor afgørende, at EU’s asylpagt implementeres på en måde, som sikrer asylansøgere grundlæggende rettigheder, herunder adgangen til effektive og fair asylprocedurer samt indkvartering under ordentlige vilkår.

Siden 2014 har DRC Dansk Flygtningehjælp været retshjælp for asylansøgere i Dublin-proceduren, hvor man beslutter hvilken EU-medlemsstat, der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning. Nu hvor DublinIII-forordningen erstattes af forordning om asylforvaltning og migrationsstyring, mener vi derfor, at det er afgørende, at vores viden om Dublin-proceduren inddrages i både de danske myndigheders nationale implementeringsplaner og den fælles EU implementeringsplan (Common Implementation Plan, CIP).”

Herudover henviser DRC også til deres policy briefs, som kan tilgås via links i Bilag 1.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til et stærkt fokus på implementering af migration- og asylpagten. Der er også generelt ønske om, at

Rådet for retlige og indre anliggender løbende holdes orienteret om status for implementeringen af pagten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser vedtagelsen af migration- og asylpagten velkommen og støtter op om den igangværende implementeringsproces.

Regeringen støtter udarbejdelsen af nationale implementeringsplaner samt en fælles EU implementeringsplan.

Regeringen er opmærksom på, at migrations- og asylpagten indeholder flere retsakter, som er indbyrdes forbundne, og hvis rettidige implementering er afgørende for et velfungerende asyl- og migrationssystem som helhed. Tæt koordinering og tidslinjer med milepæle for implementeringen af blandt andet den nye Eurodacforordning er derfor afgørende.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af migrations- og asylpagten har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Sag om fremskridt vedrørende forhandlingerne om migration- og asylpagten blev dog senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. december 2023.

Endvidere er følgende sager tidligere forelagt til forhandlingsoplæg

- Forordning om indførelse af en tilbagesendelsesprocedure ved grænserne den 6. februar 2024,
- Forordning om asylforvaltning og migrationsstyring (AMMR) den 17. maj 2023,
- Forordning om håndtering af krisesituationer og force majeure på asyl- og migrationsområdet den 27. juni 2023,
- Forordning om Eurodac til sammenligning af biometriske oplysninger den 24. februar 2022,
- Forordning om indførsel af screening af tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser den 3. juni 2022.